NAŠA SKUPNOST
XII. LETNIK 10. ŠT.
OKTOBER 1971
Cena 30 par
glasilo szdl ljubljana moste-polje

NA ROB AKCIJI ZA UVEDBO SAMOPRISPEVKA V LJUBLJANI

Uspeh je odvisen od enotnosti Ljubljančanov

Skupščina občine Ljubljana Moste-Polje je na seji dne 10. septembra 1971 predlagala uvedbo samoprispevka v Ljubljani oziroma v občini Ljubljana Moste-Polje in ga posredovala skupno s stališči skupščine vsem ljubljanskim občinskim skupščinam, družbenopolitičnim organizacijam mesta Ljubljana ter vsem krajevnim skupnostim in družbenopolitičnim organizacijam v občini.

Na seji skupščine občine Ljubljana Moste-Polje dne 22. 4. 1971 so odborniki ponovno obravnavali predlog o uvedbi samoprispevka za gradnjo objektov otroškega varstva in osnovnih šol v obdobju 1972 do 1976. Skupno s predlogom za uvedbo samoprispevka je bil predložen tudi osnutek programa gradenj omenjenih objektov.

Skupščina se je na seji obeh zborov zavzela za uvedbo samoprispevka v Ljubljani in sprejela sklep, da se je treba takoj lotiti priprav za uvedbo referenduma o samoprispevku.

Skupščina je ugotovila, da je treba v politični akciji za pripravo referenduma aktivirati vrsto novih ljudi in mobilizirati vse družbenopolitič-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Takale je vsakdanja podoba v večini otroških vrtcev v Ljubljani: gneča, gneča in zopet gneča. Zato naj nam ne bo žal prispevati denar za šolstvo in otroško varstvo.

Sestav občinskega akcijskega odbora

Na predlog občinske konference SZDL Ljubljana Moste-Polje ustanavlja skupščina občine akcijski odbor za uvedbo samoprispevka v naslednji sestavi:

predsednik: Polde Maček, predsednik skupščine občine Ljubljana Moste-Polje, člani: Albin Mahkovec, podpredsednik skupščine občine, Janez Jančar, odbornik in predsednik občinskega zbora, Ivan Zorc, odbornik in predsednik zbora delovnih skupnosti, Franc Rejc, predsednik kluba odbornikov, Jelka Pečar, tajnica skupščine, Hubert Požarnik, predsednik sveta za prosveto in kulturo, Vlado Črne, predsednik občinske konference SZDL, Marjan Moškrič, občinska konferenca SZDL, Franc Fajdiga, za uredniški odbor Naše skupnosti, Fani Žužek, članica občinske konference ZKS, Franc Lamberger, občinski odbor ZB, Janez Rolih, predsednik občinske zveze DPM, Vera Bajič, tajnica občinske zveze DPM, Bojan Zornik, občinski aktiv ZMS, Stane Keber, član skupščine TIS Ljubljana, Ludvik Urekar, Šolski center tiska in papirja, Ciril Dimnik, član sveta za prosveto in kulturo, član skup. TIS, Peter Zupančič, predsednik sveta za komunalne zadeve in urbanizem, Ludvik Pečar, KS Moste, Jože Papler, KS Zelena jama, Anton Urbič, KS Kodeljevo, Leopold Gorše, KS Vevče-Kašelj, Slavka Šemrov, KS Zalog, Karel Hribar, KS Zadobrova-Snebrje, Miha Berčič, KS Zadvor, Andrej Alauf, KS Besnica, Anton Vovk, KS Lipoglav, Ivan Levičnik, KS Dolsko, Franc Tekalec, KS Klopce, Anton Cerar, KS Polje, Franc Brajer, KS Bizovik, Anton Janežič, KS Šmartno ob Savi, Franc Zrimšek, KS Hrušica-Fužine, Anton Hegler, KS Štepanja vas, Vlada Djokič, osnovna šola Jožeta Moškriča, Ivan Zupančič, osnovna šola Vide Pregarc, Miro Žlajpah, osnovna šola Polje, Milica Jurc, vzgojno varstveni zavod Vevče, Breda Zdešar, vzgojno varstveni zavod A. Ocepek, Zdenka Selan, vzgojno varstveni zavod Jarše, Štefka Peterlin, vzgojno varstveni zavod Kodeljevo, Metka Živic, vzgojno varstveni zavod Polje, Tončka Plazer, vzgojno varstveni zavod Zalog, Ivan Vratanar, Mineral, inž. Edvard Martinčič, Saturnus, Alojz Šetina, Izolirka, inž. Rafael Kravcar, Arbo, Edo Jerman, Javna skladišča, Marjan Jelen, Žito, Vladimir Sekereš, JŽ – Gradbeno podjetje Ljubljana, inž. Branko Vasle, Gradis, Josip Badiura, Interevropa, Anton Medved, VI. gimnazija, Milan Široka, Indos, Jože Kuhelj, Kolinska, Kristijan Peskar, SAP, Stane Črne, Toplarna, predstavnik [illegible] stnega sindikalnega sveta, [illegible] delovnih organizacij: Kemin, Teol, [illegible] Totra, Crevarna, Žima, Volnenka, [illegible]tektor-Vulkan, Jugotekstil-Yulon in kemična tovarna, Elektroobnova, Obloga-Slikoplastika, Mizarstvo Moste, predstavnik gostinskih in predstavnik manjših obrtnih podjetij.

DINAR NA DINAR – NOV VRTEC

V občini Moste-Polje trenutno gradimo štiri vzgojno varštvene zavode. Eden od teh, ki ga vidimo na fotografiji, je v Slapah. Vendar pa so potrebe veliko večje kot pa sredstva, ki jih lahko za *varstvo otrok* in šolstvo prispevata občinska skupščina in temeljna izobraževalna skupnost Ljubljana. Zato je rešitev samo ena: samoprispevek!

Kdo lahko ostane neprizadet?

Za mlade družine pomeni varstvo predšolskega otroka več kot dopolnitev družinske vzgoje in oskrbe. Pogosto predstavlja prav eksistenčno vprašanje take družine. Odraža pa se tudi na delovnem mestu, na delovni storilnosti matere in očeta. Nastajanje strnjenih naselij, omejene stanovanjske površine in pogosto neustrezna stanovanja mladih ljudi nujno terjajo oddajo predšolskega otroka v vzgojno varstveni zavod. Poleg tega starši vedno bolj spoznavajo in odkrivajo ugoden vpliv predšolske vzgoje in nege na skladen, zdrav razvoj otroka, pa tudi na njegovo hitrejše vključevanje in prilaganje življenju in delu v osnovni šoli, pozneje pa tudi nadaljnemu usposabljanju za samostojno življenje. V poletnih mesecih, ko so vzgojno varstveni zavodi vpisovali nove gojence, so istočasno tudi skušali oceniti, koliko je takih predšolskih otrok, ki bi bili iz kateregakoli utemeljnega vzroka nujno potrebni varstva, pa njih starši tega niti niso prijavili. Podatki o vpisu in obisku v vzgojno varstvenih zavodih nas *namreč opozarjajo, da zaposlitev in materialno stanje staršev otrok, ki so v vrtcu, ni povsem uskaljeno* s splošno zaposlitveno in socialno strukturo občanov.

Skratka, ob pričetku novega šolskega leta ugotavljamo, da je bilo 464 predšolskim otrokom odklonjeno varstvo v vzgojno varstvenih zavodih, čeprav so le-ti izkoristili vse možne prostore za namestitev otrok, kapacitete zavodov v občini pa so precej prekoračile predpisane normative.

Isti vzgojno varstveni zavodi ocenjujejo, da bi bilo približno 870 predšolskih otrok potrebnih organiziranega varstva, čeprav starši teh otrok niti niso prijavili.

Ob tem problemu pa niso prizadeti samo otroci in starši omenjenih 1.330 predšolskih otrok, temveč vsak občan, ki trezno gleda v prihodnost.

Osnovna šola je verjetno najbolj množična organizacija, v kateri lahko družba uresniči osnovne socialne cilje, to je zagotavlja enaka življenska izhodišča vsej generaciji otrok. Zato menimo, da je varstvo oziroma podaljšano bivanje učencev poleg vzgojno izobraževalnih prizadevanj tudi težnja za socialno izravnavanje materialnega položaja osnovnošolskih otrok.

V podaljšanem bivanju učencev, ki naj bo nekakšen prehod k celodnevnemu bivanju otrok v šoli, se že delno odraža to prizadevanje naše družbe. Dosedanje izkušnje in rezultati dela teh dejavnosti nakazujejo njeno nadaljno usmeritev in razvoj. Učni in vzgojni rezultati učencev, ki so vključeni v podaljšano bivanje, pa utemeljujejo vlaganja ter terjajo hitrejšo gradnjo prostorov za te dejavnosti.

Kljub dejstvu, da so s pričetkom tega šolskega leta osnovne šole poiskale in izkoristile sleherno možnost za organizirano varstvo šolarjev in zato utesnile tudi prostore za izobraževalno dejavnost, je bilo 40 učencem varstvo odklonjeno.

Vodstva šol pa nadalje ocenjujejo, da bi zaradi vzgojnih, učnih, socialnih, stanovanjskih in podobnih razlogov morali vključiti v podaljšano bivanje še nadaljnjih 370 učencev.

Kdo lahko ostane ob teh problemih brezbrižen, neprizadet? Delovne organizacije, krajevne skupnosti, družbenopolitične organizacije, kdo od občanov?

3500 otrok brez varstva

Kot je znano, je v Ljubljani velika stiska s šolskimi in varstvenimi ustanovami, saj samo na mesto v vrtcih čaka trenutno 3.500 otrok, da ne omenjamo, da ima večina ljubljanskih šol dvo in celo troizmenski šolski pouk. Za vsaj delno rešitev takega kritičnega stanja je TIS na pobudo mestnih in občinskih političnih organizacij izdelal minimalen program nadaljnjega razvoja vzgojno izobraževalnih in varstvenih ustanov na področju Ljubljane. Program predvideva gradnjo 24 varstvenih ustanov z zmogljivostjo 3.700 otrok, 10 novih šol s telovadnicami, 66 prizidkov s telovadnicami, 3 prizidke brez telovadnic, 4 telovadnice in gradnjo novih prostorov za vzgojno posvetovalnico. V program je zajeta tudi gradnja novega šolskega objekta s telovadnico in delavnicami za posebno osnovno šolo Janeza Levca, ki trenutno vključuje 572 telesno in duševno prizadetih otrok iz vseh ljubljanskih šol.

Po sedanjih cenah bi za uresničitev tega programa potrebovali blizu 240 milijonov din. Z njim bodo zajeli v varstvo 45 % vseh predšolskih otrok in zagotovili 30 % šoloobveznim dnevno varstvo. Kljub temu, da nas ta dva podatka glede na potrebe ne moreta zadovoljiti, bi vendarle za uresničitev tega programa pomenila velik korak naprej.

Razpoložljiva sredstva sklada za otroško varstvo pri TIS-i in proračunske možnosti občin ter mesta bi omogočila uresničitev tega programa v najboljšem primeru v obdobju 10 let. Ta rok pa je glede na dosedanje stanje in nadaljni razvoj Ljubljane predolg, saj se družbene posledice takega stanja iz leta v leto bolj zaostrujejo. Ta rok je možno skrajšati po mnenju družbenopolitičnih dejavnikov mesta in občin edinole z uvedbo samoprispevka. K taki rešitvi so se zatekle že pred leti mnoge slovenske občine, ki po svoji gospodarski zmogljivosti v bistvu ne zaostajajo za Ljubljano, npr. Kranj.

Solidarnost na preizkušnji

Človeška solidarnost ne pozna meja, barve kože, vere, političnega in nazorskega prepričanja in se izraža na nešteto načinov, v različnih situacijah in v mnogoterih oblikah.

Sedanjost in preteklost nas učita, da je človek, kot silno protislovno bitje, v hudih stiskah vedno obvladal svoj egoizem in priskočil na pomoč sočloveku. Spomnimo se samo našega narodnoosvobodilnega boja. Solidarnost in tovarištvo sta se manifestirala na najrazličnejše načine – od tega, da je ducat borcev pokadilo eno samo cigareto, do tveganja lastnega življenja za rešitev tovariša.

Nič manj niso pomembni zgledi solidarnosti izpred nekaj let nazaj, denimo ob skopskem potresu, ob potresu v Banja luki, kadar je šlo za zbiranje pomoči ljudem drugod po svetu, ki jih je prizadela ali huda naravna nesreča, vojna in podobno.

Navidezno je morda primerjava ljudske solidarnosti z uvedbo samoprispevka v Ljubljani neumestna. Vendar temu ni tako. Če pogledamo manjša mesta, trge in vasi, bomo videli, da so interesi občanov tam domala enaki – bodisi, da gre za gradnjo vodovodov, cest, električne napeljave, vzgojno varstvenih zavodov ali za šole. Medtem pa je Ljubljana, kot vsako veliko mesto, glede tega bolj heterogena. Interesi in potrebe se tukaj polarizirajo. Veliko je namreč Ljubljančanov, ki nimajo majhnih ali sploh nimajo otrok. Nemalo je tudi takšnih, ki začasno bivajo v našem glavnem mestu in pri šolstvu in otroškem varstvu niso neposredno prizadeti in potemtakem tudi ne kdo ve kako zainteresirani za samoprispevek, pa so morebiti v gmotnem pogledu na boljšem kot – denimo – marsikatera družina z otroki.

Če bodo v takih primerih prevladali ozki egoistični interesi in če ne bo triumfirala človeška solidarnost, potem ne bomo uresničili programa gradnje šol in vzgojno varstvenih zavodov, ki smo si ga zastavili, v naslednjih letih in brez katerega – blago rečeno – še dolgo ne bomo rešili v Ljubljani problema šolstva in varstva otrok.

Upajmo, da bodo Ljubljančani v tej pomembni akciji, ko gre za boljše življenje naših otrok, pokazali isto pripravljenost in enotnost, kot so jo že neštetokrat v preteklosti.

21. NOVEMBRA SE BOMO NA REFERENDUMU ODLOČALI ALI SMO ZA BOLJŠE ŽIVLJENJE NAŠIH OTROK ALI NISMO!